

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2481

av **Mikael Oscarsson (KD)**

Öppenvård och tvångsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att tillsätta en utredning med syfte att se över formerna för öppenvården så att olika former av tvångsmedel kan användas på ett för vården mer effektivt sätt än i dag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Inom missbruksvården och kriminalvården skiljer man på slutenvård och öppenvård. Inom slutenvården finns det olika typer av restriktioner, när straff utdöms, eller när vården grundas på olika former av myndighetsutövande exempelvis i form av LVM.

Inom öppenvården däremot förutsätts vårdtagarens frivilliga medverkan. Man kan inte låsa in någon, ta ifrån någon mobiltelefonen, tvinga någon att lämna urinprov och så vidare.

Historiskt, exempelvis inom barn- och ungdomsvården, har man i många fall lokaliserat vården på ett sådant sätt att en yngre person som är exponerad för exempelvis missbruk eller kriminalitet hamnar långt från de destruktiva miljöer som han eller hon behöver skyddas från. Antingen genom placeringar i familjehem, eller i institutioner belägna långt ut på landsbygden.

Dagens användning av smarta telefoner och mobiltelefoner gör dock att isoleringen är bruten. Genom telefonerna har möjligheten att hindra exponering från missbruk och kriminalitet minskat och därmed har vården blivit mindre effektiv.

Egen motivation är avgörande för en framgångsrik vård. Har man missbruksproblem är det emellertid en lång kamp mellan ett beroende som sliter åt ena hållet mot lögnen, smygmissbruk och en kropp som försöker övertyga hjärnan om att den faktiskt behöver en drog som i själva verket bryter ned och förstör personens liv. Å andra hållet finns en vilja att komma tillrätta med problematiken, komma ur beroendet och hitta salutogena relationer och sammanhang som innebär en (åter-)anpassning in i samhällsgemenskapen.

Idag finns dock inte möjligheten att vid inskrivning till öppenvård på en institution göra en (skriftlig) överenskommelse med vårdtagaren, där man kan komma överens om villkoren för hur vården ska bedrivas. En sådan överenskommelse skulle kunna underlätta just hur man hanterar mobilanvändning, urinprov och liknande under vårdtiden.

Eftersom lagstiftningen ger dåligt stöd för både värdekontrakt vid inskrivningen och restriktioner när det gäller exempelvis mobiltelefonanvändningen föreslår vi att tillsätta en utredning med syfte att se över formerna för öppenvården så att olika former av tvångsmedel kan användas på ett för vården mer effektivt sätt än idag.

Mikael Oscarsson (KD)